

ТЕМА: Моральні цінності в новелі О.Генрі «Дари волхвів».

Біблійні мотиви у творі, художні деталі.

МЕТА: проаналізувати оповідання О. Генрі «Дари волхвів, учити школярів аналізувати та інтерпретувати невеликий за обсягом художній твір, виділяти ключові епізоди; розвивати навички виразного читання, образного мислення, вміння аналізувати художній образ; виховувати найкращі людські якості: взаєморозуміння, здатність на самопожертву заради ближнього, уміння дарувати радість собі і оточуючим, розкрити чистоту морального світу, могутню силу любові;

Обладнання: портрет О.Генрі, мультимедійна презентація, мелодії.

Хід уроку

I. Організація класу.

- Добрий день, шановні гості та учні. Сьогодні у нас незвичайний урок.

II. Оголошення теми, мети і завдань уроку.

1. Завдання нашого уроку такі:Слайд.

- 1) Проаналізувати новелу «Дари волхвів»;
- 2) учитись аналізувати та інтерпретувати невеликий за обсягом художній твір;
- 3) розвивати вміння аналізувати художній образ;
- 4) виділяти ключові епізоди;
- 5) виділити біблійні мотиви у новелі;
- 6) розвивати навички виразного читання,
- 7) розкрити **могутню силу любові;**
- 8) поділитися враженнями від прочитаного твору та від уроку.

2.А для цього ми пригадаємо біографію О.Генрі: Слайд.

Відповідь учня і перегляд слайду для уточнення.

-Справжнє ім'я О.Генрі.

-Коли жив О.Генрі?

-Де він народився?

-Що ви знаєте про батьків О.Генрі.

-Де і як навчався?

-Коли і де починає трудовий шлях?

-Що ви знаєте про Техаський період.

-Пригадайте епізод, що підтверджує любов письменника до дружини?

-Звинувачення у крадіжці.

-Коли і де приходить визнання?

-Літературна спадщина письменника.

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу. 1.Вступне слово вчителя.

- О.Генрі ввійшов в літературу як майстер цікавих оповідань. Він зумів посісти своє місце серед найкращих оповідачів в американській літературі завдяки оригінальності

свого таланту. Цей письменник залишається одним з найшановніших для читачів багатьох поколінь.

Його називають «королем новели». Літературна спадщина О. Генрі велика — він написав 287 новел.

Твори О. Генрі називають енциклопедією американського життя.

Герої його новел — звичайні люди: клерки, продавці, бідні художники, фермери, дрібні авантюристи, шахраї тощо.

«**Дари волхвів**» — це одна з найпопулярніших новел відомого американського письменника О. Генрі, написана у 1905 році. Автор зворушливо розповів про найкращі подарунки на Різдво, які зробило один одному закохане подружжя Янгів, про їхню щирість почуттів, здатність на самопожертву і справжню мудрість.

О. Генрі написав новелу «Дари волхвів» у 1905 році у місті Нью-Йорк. Воно стало окрасою його першої збірки оповідань «Чотири мільйони» (1906 рік), присвяченої місту-гіганту Нью-Йорк, яке тоді нараховувало чотири мільйони жителів. Ця збірка подарувала її автору, який став відомим тільки у сорок років, шалений успіх і популярність.

У США у м.Гвінсборо встановлено **кам'яну книгу** висотою 2 метри, відкриту на сторінці з новелою «Дари волхвів».

У 2010 році у Нью-Йорку була заснована літературна **премія** імені О. Генрі «Дари волхвів».

-Ви пам'ятаєте, що **О.Генрі називають «королем новели»**. Що ж називається «новелою»?

Новела (італ. novella, від латин. novellas — новітній) — невеликий за обсягом прозовий **твір про незвичайну життєву подію** з динамічним, **напруженим сюжетом** та **несподіваним фіналом**.

Новелам властиві лаконізм, яскравість і влучність художніх засобів, зведення до **мінімуму кількості персонажів**.

- Давайте доведемо, що твір О.Генрі «Дари волхвів», -новела?

V. Актуалізація опорних знань

1.- Назва твору незвична. Ще раз перечитаємо її і поспробуємо розібратися в її значенні.

-В якому творі ми зустрічалися з образом волхва?

(Ми зустрічалися в «Пісні про віщого Олега » О. Пушкіна)

- Хто такі волхви?

(Волхви – мудреці, провидці.)

- А в новелі «Дари волхвів» про яких волхвів іде мова: «Ті, що принесли дари немовляті у яслях...»?

(Про біблійних волхвів *Волхви – це східні мудреці, які по зорях дізнались про народження Ісуса Христа, прийшли вклонитись йому і принесли дари*).

-Що подарували немовляті волхви? *(Вони подарували йому золото, ладан, мирро)*
(Новонародженому Ісусові принесли золото, ладан і мирро. Звідси пішов звичай дарувати подарунки на Різдво)

4.Пояснення вчителя.

Волхви подарували Ісусу золото як символ визнання його царем на знак земної влади. Ладан - як знак Божественного походження і небесної влади і ми бачимо, як у храмах підноситься кадильний дим.

Третій дар — мирро. Це та річ, якою помазували людину, котра померла. Фактично волхви пророкують смерть Ісуса. І ми знаємо, що смерть Христа - то смерть жертвна, бо Він прийшов, щоб принести Себе в жертву за кожного з нас.

Дари волхвів	Символи для людства
Золото	символ визнання його царем на знак земної влади
Ладан	символ Божественного походження і небесної влади
Мирро	символ тернового куща, запашна речовина, знак благоговіння, жертвної смерті

5. - А сьогодні ми дізнаємося, як дари волхвів пов'язані з героями твору О.Генрі «Дари волхвів». Отже, почнемо працювати над змістом

- Автор твору «Дари волхвів» переосмислює біблійну історію. Він називає наймудрішими волхвами саме героїв свого твору. Наше завдання зрозуміти чому.

VI. Мотивація. Проблемне питання.

-В одній із новел О.Генрі писав:

«Ви чекаєте на скарби, які ніби манна небесна, упадуть до ніг у вигляді золотих доларів чи хрустких кредиток, а між іншим у кожного з вас є величезні скарби, які ви мало цінуєте».

–Це буде наше проблемне питання, на яке ви дасте відповідь лише в кінці уроку.

-Напередодні якого свята відбуваються події у творі?

- Різдво – велике християнське свято, до якого готуються всі християни. Це свято очікування чудес, подарунків, осяяне вогнями різдвяних ялинок, свято народження **Божественного немовляти; воно наповнює наші домівки теплом, радістю та світлом, а серця – вірою, надією та любов'ю. Багато хто змінюється, робить добрі та благородні вчинки**

- І зараз ми поринемо у передсвяткову атмосферу Різдва, але ця атмосфера не зовсім радісна і яскрава, вона підштовхує до роздумів про людські цінності, про любов.

VII. Аналіз твору «Дари волхвів».

Самостійна робота в групах.

1 група

Яка роль інтер'єру? Знайдіть опис квартирки Джима і Делли.

Чому так докладно описується житло Джима і Делли?

2 група

Доходи сім'ї.

«Один долар вісімдесят центів». Що це за гроші? Хто, як і для чого збирав ці гроші?

3 група

Про скарби. Якими скарбами володіють герої? Знайдіть їх опис. Скарби - це? Як підкреслюється їхня краса?

4 група

Прослідкуйте, як змінюється настрій Делли. Знайдіть кольори її настрою? Коли настрій став рожевим?

VIII. Колективна робота над новелою О.Генрі «Дари волхвів».

Бесіда.

-Отже, у сім'ї Янг є два скарби- волосся Делли і годинник Джіма. Героїня вирішила продати свій скарб.

-Чи легко прийняла героїня рішення продати волосся?

- Знайдіть в тексті рядки, в яких описується, як Делла приймала рішення.

- Як змінився її настрій після прийнятого рішення?

(Деллі важко було прийняти рішення, та заради коханого вона готова здійснити цю жертву. «Дві чи три сльози впали на потертий червоний килим. Мерції надіти старенький коричневий жакет і старенький коричневий капелюшок! Махнувши спідницею, Делла кинулася до дверей і вибігла з дому на вулицю, а в очах у неї ще поблискували діамантовими краплями сльози»).

-Кому продала волосся і за скільки?

- Який подарунок повинен бути у Джіма?

(У одній з них вона знайшла нарешті те, що повинне "належати Джіму", «платиновий ланцюжок для кишенькового годинника, простий і строгий, він привертав увагу коштовністю матеріалу, з якого був зроблений, а не мішурним блиском - саме такими мають бути всі гарні речі. Він навіть був гідний годинника. Він був такий, як Джім. Скромність і гідність - ці якості були у них обох»).

-Які якості проявила героїня, коли приймала рішення продати волосся?

(...великодушність та любов)

- Коли Делла чекала Джіма, то за що переживала найбільше?

(Господи, зроби так, щоб я все ще подобалася йому!)

- Чому, незважаючи на бідність, вони хочуть зробити один одному дорогі подарунки?

(Цінують один одного. Люблять. Вважають достойними всього найкращого)

-Який момент оповідання є найнапруженішим? (Зустріч героїв).

-Давайте пригадаємо цей епізод. А для цього переглянемо інсценізацію.

IX. Інсценування уривка із новели “Дари волхвів” О. Генрі

Автор. У молодій сімейній парі Юнг було два скарби, їх гордість. Один – золотий годинник Джіма, який належав його батькові і діду, другий – каштанове волосся Делли. Вона за 20 доларів продала своє волосся і купила подарунок гідний Джіма – платиновий ланцюжок для годинника. І ось, підкрутивши волосся, Делла зустрічає Джіма.

Двері відчинилися, Джім увійшов і причинив їх. Його худе обличчя було заклопотане. Бідолаха, в двадцять два роки він мав годувати сім'ю! Йому давно треба було купити нове пальто, і рукавичок у нього не було. Джім увійшов і завмер. Його очі спинилися на Деллі, в них був вираз, якого вона не могла зрозуміти. Це не були ні гнів, ні здивування, ні докір, – жодне з тих почуттів, яких вона могла сподіватись. Він просто пильно дивився на неї, і на обличчі у нього був отой дивний вираз.

Делла зіскочила з столу і кинулась до нього.

Делла. Джім, милий, не дивись на мене так. Я підстригла волосся і продала його, тому що не пережила б, якби мені нічого було подарувати тобі на Різдво. Вони знову відростуть. Ти ж не сердисься, правда? Я не могла інакше. У мене дуже швидко росте

волосся. Ну, привітай мене з Різдвом, Джім, і давай радіти святу. Якби ти знав, який я тобі подарунок приготувала, який він гарний, чудовий!**Джім.** Ти підстригла волосся?**Делла.** Так, підстригла і продала. Але ж ти мене все одно будеш кохати? Я все та ж, лише з коротким волоссям.**Джім** (здивовано оглянувши кімнату). Отже, твоїх кіс уже немає?

Делла. Не шукай, ти їх не знайдеш ... Будь зі мною лагідний, тому що я зробила це для тебе. Можливо, волосся на моїй голівці і можна порахувати, але ніхто не зміг би виміряти мою любов до тебе.

Джім. Зрозумій мене, Делло. Ніяка зачіска не зможе змусити мене розлюбити мою дівчинку. Але розгорни мій подарунок, і тоді ти зрозумієш, чому я в першу хвилину був приголомшений.

Автор. Білі проворні пальчики розірвали папір. Почувся крик захвату, і в той же час він змінився потоком сліз ... На столі лежали гребінці, саме той набір гребінців, якими Делла давно милувалася в одній із вітрин Бродвею. Чудові гребінці, натуральні, черепахові, з блискучими камінцями, якраз під колір її каштанового волосся.

Делла. У мене дуже швидко росте волосся, Джім. Ой, я й забула. Я тобі купила ланцюжок для годинника. Все місто оббігала, поки знайшла його! Тепер можеш хоч сто разів на день дивитися, котра година. Я хочу бачити, як вони підходять одне одному. Дістань годинника**Джім.** Делло ... Доведеться нам поки що заховати наші подарунки, хай полежать трішки. Вони для нас зараз занадто гарні. Годинник я продав, щоб купити тобі гребінці.

Х.Еврістична бесіда з класом

- Автор філософськи зауважує: "Що більше - вісім доларів в тиждень або мільйон на рік? Математик або мудрець дадуть вам неправильну відповідь. **Волхви принесли дорогоцінні дари, але серед них не було одного**".

-Що більше - вісім доларів в тиждень або мільйон на рік? Як би відповіли математики чи мудреці.

- Що можна купити за мільйон?

- А чого не можна купити за гроші?

-Знову пригадаємо, що принесли волхви, кому? Це був дар шанування чи любові?

-Якого серед них не було? (Любові)

Дійсно, О.Генрі робить мудрий висновок:

волхви принесли дари, але серед них не було головного, письменник не називає його, але нам зрозуміло, що цей дар - любов і вірність. Їх не купити, якщо навіть в кишені у вас мільйон.

-У чому мудрість вчинку Делли і Джима?

(Делла і Джім подарували один одному щось більше. Герої довели, що, незважаючи на усі труднощі життя, кожен з них піклується в першу чергу про кохану людину, а не про себе. Адже, коли люблять по-справжньому, не думають про себе. Мудрість їхнього вчинку полягає у тому, що кожен з них пожертвував найціннішим, що у нього було, аби його друга половина була щаслива.)

-То що ж більше - вісім доларів в тиждень або мільйон на рік?

(У квартирі за 8 доларів живе справжня любов, яка більша за мільйони . У світі немає нічого ціннішого за любов, і ніякі подарунки, навіть найдорожчі, не можуть замінити це почуття.)

- **Перечитаємо останній абзац оповідання:** «Волхви, ті, що принесли дари немовляті у яслах, були, як ви знаєте, мудрі люди, надзвичайно мудрі люди. Вони винайшли звичай робити різдвяні подарунки. Бо вони були мудрі. А я розповів вам нічим не примітну історію про двох дурненьких дітей, які жили у восьмидоларовій квартирі і зовсім немудро пожертвували одне для одного найдорожчими своїми скарбами. Але до відома мудреців наших днів слід сказати, що з усіх, хто робив подарунки, ці двоє були наймудріші. З усіх, хто приносить і приймає дари, наймудріші тільки такі, як вони. Це всюди так. Вони і є волхви».

-**Це розповідь про нічим не примітну історію про двох дурненьких дітей? - Чи виправдані такі жертви героїв?**

З практичної точки зору...ні. Але це доказ їх любові.

- **Хто, на вашу думку, є волхвами? (Ті, хто має в серці любов)**

- **А чим пожертвував Ісус Христос заради людства? (Собою)**

XI. Узагальнення вивченого.

1. Згадаймо про проблемне питання.

«Ви чекаєте на скарби, які ніби манна небесна, упадуть до ніг у вигляді золотих доларів чи хрустких кредиток, а між іншим у кожного з вас є величезні скарби, які ви мало цінуєте».

Автор підводить до головного висновку: *найпрекрасніший скарб є у кожного з нас - це любов. А хто зможе відчуття кохання-отримає дар волхвів-мудрість.*

XII. Підсумок уроку

Мені здається, що сьогодні у нас з вами відбулася дуже щира і відверта розмова про любов, людяність і щастя. І я сподіваюся, ви зрозуміли, у чому полягає справжня мудрість - це мудрість нашого серця, здатного на велике, всепермагаюче кохання.

Домашнє завдання. Прочитати новелу О.Генрі «Останній листок». Написати твір-мініатюру «Кращий подарунок у моєму житті» .

